

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS:

Helyben:
Egy évre . . . 14.— korona
Fél évre . . . 7.—
Negyedévre . . . 3:50

Vidéken:
Egy évre 20 korona
Fél évre 10
Negyedévre 5
Egyes szám ára 4 fill.

HIRDETESEK FELVETNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Beküldés a Fazekas-utcaról.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden dohánytözsében.
Megjelenik délután 5 órakor.

A megvilágított jövő.

Kassa, dec. 7.

Nemcsak az ország közvéleménye, hanem a külföldi politikai világ is érdeklődéssel néz a nemzeti kormány törekvései elé s ez okból nagyon szerencsés elhatározás volt, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök részletesen nyilatkozott a jelenlegi politikai helyzetről és a kormány jövő terveire nézve, a londoni *Standard* munkatársa előtt. Különösen üdvös volt a külföldi közvéleményt tájékoztatni a magyar nemzeti pártok politikai céljáról, hogy helyes képet alkosson magának a Duna-Tisza mentén elterülő alkotmányos állam ujjaszületéséről, nemzeti aspirációjának érvényesüléséről. A magyar közvélemény biztos nyugalommal tekint a tervek megvalósulása elé, megbizik a nemzet vezéréből alakult kormány személyi garanciájában, amde a külföld előtt soha sem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy Magyarország változott politikai helyzetben, eddig háttérbe szorított jogainak érvényesítésén fáradozik. A külföldi közvélemény csak úgy tér el a helytelen és téves megítéléstől, melybe a szabadelvű kormányok s különösen a darabontok gonosz félrevezetése sodorta.

A félrevezetett külföld, kormányunk okos és tömör felvilágosítása következtében, kell, hogy sympathiával viseltessék a magyar nemzet politikai törekvései iránt, s bizalommal támogasson bennünket, különösen nemzetgazdaságunk gyökeres megváltoztatásában.

A magyar közvéleményt is érdekelheti azonban a miniszterelnök. Érdekelheti, mert mintegy dióhéjban összegyűjtve, együtt látjuk azon horribilis munkaterv anyagát, melyek hivatják a mai állapot gyökeres megváltoztatásával állami életünk bázisait erősebb alapokra fektetni. A miniszterelnök érdekesen szól a 48-as és 67-es pártok jelenlegi politikai egyesüléséről, melynek célja, hogy kieszakozolja a nemzeti nyelv és a jelvényeink teljes paritását a hadseregben és a diplomáciai szolgálatban. A koalíció szükségének ezzel egy új pont-

ját tárta fel Wekerle, mert megcáfolja nyilatkozata azon ellenséges indulatu hang oka, mintha a mai parlament a nemzeti nyelv jogainak érvényesítését kikapcsolta volna. Szükséges szerinte az egyesülés azért is, hogy megvédje a magyar érdeket minden vonalon és felállítsa az önálló vámsorompókat. A már érvényben talált kereskedelmi szerződéseket 1917-ig lehetetlenné teszik, de e dátum leteltével a kérdést úgy fogják megoldani, hogy felállítják az önálló vámsorompót és vámot vetnek az ausztriából jövő árukra. A megoldás módjáról most tárgyal a két állam kormánya. Külön vita folyik emliti Wekerle — a diplomáciában és a hadseregben megvalósítandó teljes paritásról. Egészen jogosult az a remény, hogy a tárgyalások kielégítő eredményre fognak végződni.

Különös hangsúlyval emelte ki miniszterelnök a készülő szociális reformokat és amely a jövő év munkaprogramján szerepel: az általános szavazati jogot. Hogy ez a reform mennyiben fogja megváltoztatni a társadalmi és a politikai helyzetet, előre megjósolni nem lehet. Mindenesetre akként fog megvalósulni, hogy a nemzeti szellem ellen romboló befolyású elemek lehetetlenné válnak.

A miniszterelnök nyilatkozatához a londoni világlap hozzáfűzi, hogy az országban teljes egység és bizalom uralkodik és hogy egyre nő a remény, hogy a nagy elvek megfoghatnak valósulni. Ez egyszer helyes a külföldi sajtó ítélete.

Az urna előtt.

Választás az I. kerületben.

A löcsei-ház jelöltje visszalépett.

Holnap délelőtt választ bizottsági tagot a városi törvényhatóságba az I-ső közigazgatási kerület. A választási aktus színhelye az imaház-utcai ovóda. Választási elnök dr. Blanár Béla, helyettes elnök dr. Neményi Vilmos. A választás reggel 9 órakor kezdődik. Tegnap még négy jelölt versengett a győzelemért, ma egygyel a bizalomra pályázók száma megfogott. Glück Lipót dr. ügyvéd, a löcsei-ház jelöltje visszalépett.

Hogy mely okok készítették a visszalépésre, azt elmondja tovább egyik munkatársunk előtt tett nyilatkozatában. Mi azonban mást is láttunk. Azt, hogy a löcsei ház egykor imponáló befolyását teljesen elvesztette a polgárság előtt. Az a pártjelleg nélküli „párt”, mely ma is ellenzéknek vallja egyéb meghatározás bátorsága nélkül, noha kormányon ülnek kiket támogat, a közönség előtt hiteléből és komolyságából sokat veszített. Ezt a nótát különben régóta fujjuk s ma ismét meg kell ismételnünk, mert a tények álláspontunk igazsága mellett bizonyítanak.

A kerület kiterjedése.

Érdeklő bizonyára a közönséget, hogy kik választanak holnap. Az első kerület geográfiai kiterjedése a következő utcákat öleli fel: a Szepsi-ut mindkét oldalát a Lepesch-féle sörgyárig, a főtca nyugati oldalát a szepsi-uttól a DeákFerenc-utcáig, a DeákFerenc-utca mindkét oldalát, a Rákóczi körutat a szepsi-uttól a DeákFerenc-utcáig, a Bethlen-körutat ugyanonnan a Flórián-utca sarkáig. Ebben a négyszögben elterülő melékutak és pedig a Galamb, Szegfű, Salétrom, Imaház, Kórház és Hunyadi-utca. A választók száma 411.

A visszalépés oka.

Glück Lipót dr. ügyvédet felkereste munkatársunk, hogy nyilatkozzék, mely okok készítették a jelöléstől való visszalépésre:

A szövetkezett pártok engem e hó 4-én egyhangulag jelöltek s ez okból, habár már csak négy nap választott el a választás napjától, a párt iránti tekintetből kötelességemnek tartottam a jelölést elfogadni. Támogatóim agitációja folyamában, kitént azonban, hogy önjelöltek mindenféle családi és egyéb befolyásokkal a szavazók egyrészt lefoglalták, úgy, hogy négy nap nem volt elegendő ezen befolyásnak a paralizására. Közbe jött azután az is, hogy a kereskedői és ipari körök maguk kebeléből állítottak jelöltet. Mivel ugy e jelölés ténye, mint a jelölt (Vizy Domokos kereskedő) egyénisége olyan, kinek jogosultságát én beláttam; célszerűnek találtam visszalépni, nehogy jelöltségemnek fentartásával Vizy Domokosnak, valószínű győzelmét veszélyeztessem. Teljes szívemből pártolom Vizy Domokosnak jelöltségét és nagyon örülök, hogy alkalmam nyílt a kereskedői és ipari köröknek bebizonyítani, hogy vannak ügyvédek, akik nem tolakodnak előtérbe és azonnal félre állanak, ha látják, hogy felépésük a kereskedők és iparosok tetszésével nem találkozhat.

Vidéki előfizetőinket, akik a kiadóhivatal felszólítását megkapták, tisztelettel felhívjuk, hogy a hátralék kifizetése iránt haladéktalanul intézkedni sziveskedjenek.

Biszterszky Róbert Kassa, Fő-u. 22.

Ajánlja a karácsonyi idény alkalmából dusan felszerelt karácsonyi diszek, cukorkák, továbbá valódi egri borainak nagy raktárát.

Nemzetiségi perfidia.

Ők is plakatiroznak.

De hogyan?

Tudvalevő dolog, hogy a képviselőház valószínűleg plakátokon fogja az ország összes községeiben terjesztetni azt a nagy és jelentős beszédet, a melyet Andrássy Gyula gróf belügyminiszter tartott a nemzetiségi kérdésben.

A nemzetiségi képviselők megijedtek ettől a tervtől már csak azért is, mert az Andrássy beszédét az összes nemzetiségi nyelveken közölnék és lelepleznék az agitátorok viselt dolgait.

Hogy ezt valamiképp ellensúlyozzák a nemzetiségi képviselők a következő, politikájukat jellemző módszerhez akarnak folyamodni.

Ők is plakatozni fognak még pedig Wekerle miniszterelnök legutóbbi beszédének egy kiszakított mondatát.

A miniszterelnök ugyanis legutóbb Maniu Gyulának egy felszólalására reflektálva, azt mondta, hogy ő nem kér a nemzetiségi szerzetetéből.

Wekerle itt természetesen a Maniu Gyulák szerzetére gondolt és ez a beszéd különben is csak válasz volt a Maniu felszólalására, aki gunyos hangon kínálta fel az ő szerzetüket a magyar faj iránt.

Ha tehát a nemzetiségi Wekerle beszédének ezt az egy mondatát plakatirozzák, nyilvánvalóan ferdítenek. Ami azonban nem akadályozza őket tervük kivételében. Sőt.

A nemzetiségi ezenkívül plakatirozni akarják Olay Lajosnak azt a szélsőségekben mozgó beszédét, amelyet tegnap a Juriga-ügyben tartott.

Mindezek a plakátok sok százezer példányban oláh, szerb és tót nyelven jelenének meg.

A Lepesch-sörgyár csődje.

Egy milliós bukás.

A hitelezők nem akartak egyezkedni.

Lepesch J. és fia kassai sörgyár cég ellen a hitelezők csődöt kértek s a kassai kir. törvényszék el is rendelte a csődöt s csődtömeggondnokul dr. Brósz László kassai ügyvédet rendelte ki. Ez a csőd egyike a legnagyobbaknak, mely eddig Kassán volt s annál feltűnőbb, mert oly cég anyagi romlását jelenti, mely esztendőnk hoszu során a kassai piacon a leggazdagabb cég hírében állott. A Lepesch-féle sörgyárt a könnyelmű hitelezés kergette a tönk szélére. Közel 400.000 koronára megy az az összeg, melyet a sörgyár vidéki és kassai kocsmárosoknak áruban hitelezett s ez az összeg most ugyszólván behajthatatlan.

A Lepesch-féle sörgyár mintegy három évtizede áll a kassai kereskedelmi piacon. Megalapítója idősb Lepesch József volt, aki 1895-ben halt meg s fiaira, Jakab, József és Alajosra 400.000 koronát meghaladó tehermentes tiszta vagyont hagyott hátra. A cég tulajdonosai a három testvér a lehető leg-szolidabb életet élte. Mind a három dolgozott a gyárban s a munkások buzgalmit túlhaladó fáradtsággal dolgoztak kora hajnaltól késő estig. Nagyon egyszerű emberek voltak — talpig munkások.

Annál csodálatosabb anyagi romlásuk, mert a maguk személyére alig költöttek a napi szükségletnél többet. A csődtömegben egy millió korona vagyon s ugyanannyi adósság szerepel. Jogászi és kereskedői körökben az a vélemény uralkodik, hogy elkerülhették volna a csődöt, ha a hitelezők

képviselői oly rideg álláspontra nem helyezkednek. A Lepesch sörgyárt átakarta venni Bauernebel és fia kassai sörgyár s 50 százalékat ajánlott a hitelezők csoportjának. Ez esetben a gyárat további üzemben tartotta s az élő vállalat üzleti körét átvéve, valószínűleg a könyelműen történt 400.000 korona hitelezés egy részét is behajthatta volna. Ezt az ajánlatot azonban a hitelezők visszautasították s követelték, hogy a gyárat a cég azonnal kényre-kedvre adja át, mire megkezdtek volna a felszámolást. Persze a felszámolás költsége csaknem annyit tett volna ki, mint a csőd költsége, vég-eredményében Lepeschék nem kaptak volna semmit. Holott a Bauernebel ajánlata folytán még jutott volna nekik 70—80.000 korona, amiből megélhettek volna.

A hitelező csoport rideg magatartása nagyon sajnálatos dolog. Elvégre tekintettel lehettek volna arra, különösen a pénzügyzetek, hogy Lepeschék évente, az élvezeti kölcsön után, milyen jelentékeny összeget kitévő kamatokat fizetett. Egy cég, mely azonkívül az államnak már eddig több 100 ezer korona fogyasztási adót fizetett s a városi adóban is a legtöbb adót fizetők sorába tartozott valóban méltányosabb eljárást érdemelt volna. A hitelező csoport szószólói voltak Nyulási János dr. ügyvéd, aki előbb az egyik Lepesch képviselte, de aztán lemondott róla s a morvaországi komló termelőket képviselte, Aczél Gyula dr. ügyvéd, Grossmied Géza dr. a Jelzálogbank jogtanácsosa, míg a bankok reszeről Schlachta K. a kassai takarékpénztár, Gerlóczy Géza a Kassai Jelzálogbank, Fest a Kassai Népbankot képviselte. A csődbe jutott céget Stekker Károly képviselte, míg a cégtársakat Lepesch József és Alajost Szauberer és Hercz ügyvédek képviselték.

TÁVIRATOK ÉS TELEFON-JELENTÉSEK.

A képviselőház ülése.

(A földmivélségügy tárca. — A hegyaljai szőlőkről. — A kulik behozatala ellen. Dunajecz vidékét nem vásárolja meg a kormány)

A képviselőház mai ülésén folytatták a földmivélségi tárca költségvetésének tárgyalását, a mely iránt nem várt érdeklődés mutatkozott. A napirend előtt bejelentette az elnök, hogy Hentaller Lajos az ülés előtt egy indítványt adott át neki a házszabályok 203. §-ra való hivatkozással. Az indítvány így szól: „Mondja ki a Ház, hogy a költségvetés tartalma alatt az ülések idejét délután 3 óráig meghosszabbítja.” (Helyeslés.) Elnök javaslatára elhatározzák, hogy a legközelebbi ülés végén minden vita nélkül egyszerű szavazással döntenek a beadott indítvány felett.

Nagy György benyújtja a gazdasági bizottság számadasát a delegacionális ülésezésekről járó költségek megállapításáról.

A földmivélségi tárcához először Nagy Barna szólalt fel, a ki mint hegyaljai lakos és ottani képviselő, a hegyaljai bortermelési viszonyokkal foglalkozik kiterjedően. Igaz, hogy a régi jó idők elmúltak, de a mostani változott politikai viszonyok kedvezőleg határoznak a régi híres hegyaljai bortermelés újból való felvirágozására. Bele lehetne vonni a szállótművelésbe a hegyvidéki szegény néposztályt. Mindezt melegen ajánlja Darányi figyelmébe.

Tolnay Lajos beszélt ezután. Akár a 48-as, akár a 67-es szempontok vezéreljenek bennünket, minden magyar embernek arra kell törekednie, hogy viszonyunkat Ausztriával rendezzük. Erről gondoskodnunk kell, mert jöhet még alkotmányellenes kormány. Nagy baj, hogy Ausztriához teljesen hozzá vagyunk kötve, de ezzel számolnunk kell. Itt van pl. a szerb vámkonfliktus, a melybe Ausztria kergetett be bennünket s amely a mi rovásunkra megy.

Tolnay ezután az újabban felkapott kulik-behozatal ügyére tér át. Biztos tudomása van, hogy egyes magánvállalkozó birtokosok tényleg kulik behozatalával foglalkoznak.

Ennek súlyosak lesznek a következményei. Ha valaki kulikkal fog dolgozni, úgy többet nem igen fogja akarni igénybe venni a honi munkaerőt. Felhívja a kormány figyelmét erre és azt proponálja, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel akadályozza meg a sárga-veszedelem beözönlését.

Buza Barna; inkább a sárga-fekete emberek orra előtt kell becsapni az ajtót.

Tolnay ráter erre az általános eladósodásra, a mely a földbirtok terén veszedelmes arányokat ölt.

Darányi Ignác: Köszöni a felszólaló képviselőknek azt a szokatlan érdeklődést, a melyet tárcája ügyei iránt viseltek vele. Bejelenti, hogy a közel jövőben benyújtja a telepítési és parcellázási törvényjavaslatot. A mi a szőlő művelés fejlesztését illeti, ebben a tekintetben eljutottunk arra a fokra, a melyen jelenleg Franciaországban áll a bortermelés. A bor értékesítése sok tenni valót követel. Erre vonatkozóan 2 milliót fel is vett a kormány a beruházási összegből.

Darányi majd behatóan foglalkozik Lázár Pál tegnapi beszédével. Lázár előszere-tettel foglalkozik a mezőhegyesi ménessel, pedig bizony még meg sem nézte azt. (Derűtlenség.) Elmondja, hogy Dunajecz mellett 2.400.000 koronáért állami földbirtok bevásárlást akart tenni, de a viszonyok nem engedték.

Kéri a javaslat elfogadását.

(Ülés folyik.)

Hivatalos árfolyam a budapesti tőzsde jegyzékéből.

— Távirati jelentés.

1906. dec. 6. Zárlat: délután 2 órakor.

Értéktőzsde.

4% magyar aranyjárdék	114.25
4% magyar kor. járdék	95.90
3½% magyar kor. járdék	84.75
4% magyar földtm. kötv.	96.60
Horv. Szlav. földt. kötv.	96.
Magy. nyer. sorsj. köles.	204.50
Tiszaszab. és szegedi sors. köles.	153.—
Osztrák járdék papírban	99.—
Osztrák járdék ezüstben	100.10
Osztrák járdék aranyban	117.50
4% osztrák kor. járdék	99.—
1860. állami oszt. sorsjegy	157.50
Osztrák-magyar bank részv.	1775.—
Magyar hitel részv.	829.75
Osztrák hitel részv.	698.75
Osztr.-magyar áll. v. u. részv.	682.50
Napoleon d'or (20 frcs)	19.09
Német birodalmi márka	117.57½
London á vista	240.87½
Paris á vista	95.40
20 márkás arany	23.49

Áru- és terménytőzsde.

Irányzat: gyenge forgalom, változatlan.	
Buza áprilisi változatlan	7.42
Buza októberi	7.76
Rozs áprilisi	6.57
Rozs októberi	5.19
Tengeri májusi	7.43
Zab áprilisi	—

Időjelzés: változékony, hidegebb, délen keleten sok helyütt csapadék.

UJDONSÁGOK.

Tereferé a drágaságról.

Eötvös Károly a képviselőház tegnapi ülésén a drágaság kérdését szóva tette. Erről a kérdéstről sokat és sok bolondot beszéltek össze-vissza. A szeretett polgártársaknak immár elviselhetetlen és kétségbe-

ejtő helyzetét mindenki, aki a politikus névre hallgat, pártszempontból fogta fel s ebből a szempontból bírálta el.

Az egyik szemében az egész kérdés a szociáldemokraták bűne, a másik szerint a közvetítő kereskedelmet kell érte felelősségre vonni, a harmadik szerint az agráriusok a csapni való, lelketlen szípolozók. Így bántak el egymással a különböző osztályok képviselői, de azért a drágaság maradt drágaság, egy tál lencséért fizetünk továbbra is tizenhét krajcárkat, a husért, a cukorért, kávéért, lakásért, szénért s mindenért, ami az élethez kell, kidobáljuk a keserves hajszával szerzett forintjainkat.

Mintha nem volna helyes, hogy egymást vádoljuk s egymást szidjuk a közös nyomorúságunkért.

Ez a gyomorkérdés már réges-régen nem pártkérdés és reméljük, Eötvös Károly a maga gyakorlati eszével nem is azt keresi, hogy ki bűnös a dologban, hanem az, hogy végre miképp kellene segíteni rajtunk. Vigye el az ördög a sok partot és politikust, amikor már a lencsét is patika áron adják.

— **Advent.** Kezdetét vette az új egyházi év. A keresztényvilág annak emlékéül, hogy az emberiség az ó-szövetségben négyezer esztendeig várta a Megváltó Jézus eljövését, négy héten keresztül készül Jézus Krisztus születésének vagyis Karácsonynak ünnepére.

— **Az 1908-iki bécsi kiállítás.** A Bécsben 1908-ban rendezendő császárbülbileumi kiállítás bizottsága tegnap tartotta első ülését a minisztérium és a város képviselőinek, számos iparos képviselő, községtanácsos stb. jelenlétében. Lovag Klinek, az alsó-ausztriai kereskedelmi kamara elnöke előterjesztette jelentését, mely a nyolc főcsoportra oszló kiállítás beosztására vonatkozott. A jelentést egyhangúlag elfogadták.

A „Humanitás” mulatsága. A „Humanitás” jótékonyági egyesület e hó 15-én rendezti hangversenynyel egybekötött táncmulatságát. A „Humanitás” mulatsága már előre is nagyszabásúnak ígérkezik. Nemcsak a táncra vagyó fiatalok fog előreláthatólag pompásan mulatni, hanem az öregeknek is, akik már kinttek a táncmulatságból, első-rangu művelésben lesz részük. A fáradhatatlan rendezőségnek ugyanis Fái Flóra és Kállai Lujza urhölgyeket, a kassai nemzeti színház művésznőit és Faragó Ödön színművészt sikerült megnyernie, hogy a hangversenyen közreműködjenek. A közkedveltségben álló művészek minden bizonynyal emelni fogják számaikkal a hangverseny sikerét.

Fuccs a papírpénznek. Az Osztrák-Magyar Bank a legutóbbi közgyűlése a pénzügyminiszterekkel folytatott tárgyalásai után elhatározta, hogy véget vet a papírpénzek életének. 1907. januárius hó 1-től kezdve nem hoznak többé 10 és 20 koronás papírpénzt forgalomba. Még az emléket is elakarják törölni higieniai szempontból nem egy kifogás alá eső „apró” papírpénznek s e cél elérése végett már most is lehetőleg korlátozzák a papíros tíz- és husz-koronások forgalmát.

— **Felolvasás.** E hó 9-én vasárnap délután 3 órakor a szervezett Munkások Otthonában Szabó Róbert „A grafikai művészetek” cím alatt felolvasást tart. A felolvasás a helybeli nyomdászok részére lesz megtartva, de vendégeket is szívesen látnak.

— **A postások karácsonya.** A postatisztviselők kongresszusának előkészítő bizottsága a minap tisztelgett Szerényi József kereskedelmi államtitkárnál és a többi közt a munkaresz-jutalék kiutalását is kérelmezte. A jutalék azonban csak jövő májusra lenne kiutalható, de — mint a Hircsarnok jelenti — az államtitkár a nagy drágaság miatt kiállításra helyezte, hogy a jutalékot karácsony előtt megkapják a tisztviselők.

— **A kereskedők és iparosoknak** állítólag egy végrehajtó-bizottsága dr. Halmi

Béla ügyvédet jelölte a város első negyedében a f. é. december hó 8-án megválasztandó bizottsági tag helyére. De mivel a kereskedők fontosnak és szükségesnek tartják, hogy érdekeiket és azzal szoros kapcsolatban álló ipari érdekeket a város közgyűlésében okvetlenül kereskedő vagy iparos képviselje és nem más társadalmi osztályhoz tartozó egyéniség, mert e két osztályból akad arra való értelmes és tisztességes polgárember elég, — ezeknél fogva a kassai fűszerkereskedők társulatának és más kereskedelmi és ipari érdekköröknek a tagjai elhatározták értekezletükön, hogy Víz Domokos kereskedőt jelöljék és ajánlják megválasztásra. A jelölés határozottan szerencsésnek mondható, mert Víz Domokos eddigi működése elég garanciát nyújt arra, hogy kereskedőink és iparosaink érdekei hivatott védőre fognak találni a városi közgyűlésben. A mozgalom máris nagyobb arányokat öltött és így bizton remélhető, hogy Víz Domokos neve győztesen fog kikerülni az urnából.

— **Uj külföldi bányavállalat a Szepességén.** Lőcsei tudósítónk írja: Egy németországi bányatársaság Szomolnokhuta határában nagykiterjedésű vas- és érctelepre akadt, ahol nagy bányavállalatot létesít és abba négy millió korona alapítási tőkét befektet. A bányatársaság a nagy vállalatot egy megfelelő bányavasúttal, továbbá bányá- és kohó-művekkel fogja felszerelni teljes modern berendezéssel.

— **Egészségünket védjük!** Tüzelőanyagot takarítunk meg, ha rosszul záródó ablakainkat és ajtóinkat Watta hengerekkel légmentesítjük. Kaphatók: Quirsfeld Jánosnál fő-átca 51. Ablakhoz 6 fillér, ajtókhöz 12 fillér méterenkint.

Visszaélés egy iparos paténssal. Az abszolútisztikus aerában a felvidéki házalók, kik alatt az Árva-, Turóc- és Zólyom-megyei illetőséggel bírók értendők, az 1854. évi cs. kir. kereskedelmi miniszteri rendelet alapján paténst kaptak arra nézve, hogy ezen megyék szövő — kékfestő — és nyomtató háziiparának termékeit házalva terjeszthetik. Az utóbbi időben azonban — mint lapunknak írják — kiderült, hogy ezen ipari patens védpajzsa alatt ország-szerre visszaélések történnek a felvidéki gyolcsosok részéről.

Immár nyílt titok, hogy ezek korántsem hazájuk háziiparának készítményeit, de a nagykereskedőknél összevásárolt, nagyobb-ára osztrák textilipari készítményeket árulják és az osztrák gyáripárnak legbugzobb apostolai s terjeszti a tisztességes kereskedők rovására és romlására, kik most azon kijátszott patens megszüntetése céljából akciót indítanak.

— **Quirsfeld János** diszmű és gyermekjáték kereskedő felkeri t. vevőit, hogy különleges megrendeléseiket karácsonyi ajándékokban mielőbb tegyék meg, mert csak így bonyolíthatók le azok teljes melege-désre.

Színház, művészet.

Heti műsor:

Pénteken, dec. 7-én, *A férfi multja*, színmű 4 felv.

Szombaton, dec. 8-án, délután, *Szent-Ivan éji álom*, vígjáték 5 felv. Este *A próbaházasság*.

Vasárnap, dec. 9-én, délután *Smólen Tóni*, énekes bohózat 3 felv. Este, *A kol-dus gróf*, operette 3 felvonásban.

— **Folt amely tisztít.** (Echegaray José színműve) Spanyol dráma, mely a szertelenségig szenvedélyes szerelemnek, a féktelen és megnyilatkozásában megdöbbentő gyűlöletnek, a pusztító, romboló, vad érzelmeknek csak egy okát adja: a spanyol vér izzó vehemenciáját. Ezért aztán speciális spanyol darab, mert úgy szeretni, a mint

Matilde tud s úgy gyűlölni, amint Enriqueta bir, csak a délvidéki ember lelke képes.

Az a tulhevített temperamentum, mely Fernandó sajátja s amely egyik percben örvöngő szeretetre, a másik pillanatban lobogó gyűlöletre gyullad, csak spanyol vérnek a megnyilatkozása lehet. Tőlünk távol állanak a léleknek ilyen viharos mozgalmi, mi meg nem érthetjük teljesen a lélektani indítékok igazságát, mert nem ismerjük alaposan a spanyol embereket. Mi e darabban nem láthatunk egyebet, túlzóan elnagyolt szenvedélyek játékánál, a mi szemünkben Fernandó csak egy tehetetlen, bárgyu embernek látszik, akit ide-oda sodor, nem a saját, hanem a Matilde és Enriqueta szenvedélye. Nem is értékelhetjük azért eléggé azt az elhatározását, mellyel a Matilde bűnét, Enriqueta meggyilkolását magára veszi. Micsoda értéke is lehetne, egy ingatag ember pillanatnyi elhatározásának?

Ha ilyen eredményre visz szemlélődésünk, ez annak a jele, hogy csakugyan nem láttunk a spanyol szenvedély örvénylő mélységébe. Mert Fernandót nem szabad féltételes, meggondolatlan embernek tartani. Ő egész férfi, aki gondolkodik, tépelődik és akinek komoly voltáról ép e tépelődése tesz tanuságot. Megszerezhetné szereleme tárgyát: a Matilde kezét akadály nélkül, könnyen, de jelleme utjába áll szerelmének. Ő tisztán akarja látni a dolgokat, elfogulatlanul, menten a szerelem bódító homályosságától. E törekvése közben lesz urrá rajta a szenvedély, melyet mesterségesen szit a celszövény s most már ugylátszik minden biztos támaszt elveszt lába alól, amikor agyán egy lény sugar villan át Julio levele nyomán, mely sugárnak világánál Matildét látja a meggyilkolt vérevel beszenyezve. Mi sem természetesebb tehát, minthogy e gyilkosságot magára vállalja és olyan foitnak mondja, amely tisztít. Ő megtisztult általa, felszabadult a szenvedélyek nyugtató varázsa alól.

Igy értelmezhetjük józan okoskodással az események logikai egymásutánját, de arra képtelenek vagyunk, hogy a szenvedélyekbe beélve magunkat, együttérezzünk a szereplőkkel.

A lelki tulajdonságok eme különbözősége a szereplők játékán is éreztette hatását. Bár csak dicsérettel szólhatunk az előadásról, mégis ki kell emelnünk jóelőre azt a körülményt, hogy a szenvedélynek valami különös, mesteri ábrázolását nem láttuk senkinél. Lehet szenvedélyes játékot produkálni a természetesség hangján is, nem kell oda föltétlenül a harsogó álpathoz, ami sokkal közelebb áll a komikushoz, mint a fölségeshez.

Ezt csak általánosságban jegyezzük meg, mert általános és közös vonása volt a szereplőknek pathetikus deklamálás. Különböben voltak szép részletei is az előadásnak. Szines és mégis diszkrét volt Rác dr. játéka a kiutasítás jeleneténél. Kiabálás nélkül is eléggé szenvedélyes és természetes. Fái Flóra játékában is teljes számban voltak képviselve az ő elismert jó kvalitásai és sokszor nyújtott művészi részleteket. Takács Mariska minden igyekezete mellett sem tudta kellően interpretálni Enriqueta ördögi gonoszságát, mely a kétfős alakoskodással, kétszeres sulyu feladatot ró az ábrázolóra. Tul hideg volt, — szentelen. Follinusné jó volt az érzéketlen és lelkiismeretlen Donna Concepcion szerepében. Szegő nem vette észre a szerepe finom nüanszeit, beszéde tulságosan darabos volt, a kellemes csevegő modor rovására. Doktor János és Fái Zoltán is játszottak, előbbi sok természetes-séggel, utóbbi ügyesen.

Közönség mersékelt számban volt jelen.

(—r)

— **Sironi Irén vendégjátéka.** Holnap szombaton este lép fel másodsor Sironi Irene kirneves primaballerina társulatával. A ritka nevezetes művészi esemény iránt indokolt érdeklődés mutatkozik. Sironi második fellépte alkalmával „Tündérlak Magyarhonban” című népszínmű kerül színre.

DUBEZ IMRE
UTÓDA
drogeria Kassa

ajánlja VALÓBAN KITÜNŐ MINŐ
SÉGŰ gyógyáruit, illatszereit, pi-
re cik keket, háztartási cikkeket,
párisi különlegességeket, szappa-
nait. Fog- és száj-ápolási szereket
és eszközöket. MANICURE szerek.

Az idényre
VALÓDI COGNACOT VALÓDI RUMOT

Kitünő orosz és chinai theákat,
ezen üzletnél megszokott szolid
árban és kiszolgálásban.

**THE BERLITZ SCHOOL
OF LANGUAGES.**

Legnagyobb nyelvtanítási intézet

hölgyek és urak részére (Berlitz M. Dé
tanár fővezetése alatt).

Tanítás francia, angol, olasz, spanyol,
magyar, cseh és lengyel nyelvből

az illető nemzetek tanítói által a világhírű
„Berlitz“-féle módszer szeint.

Eredmény biztosítva. Próbaórák ingyen

Jelentkezések naponta délelőt 8-10 óráig
s délután 1-4-ig.

Jelentkezni lehet Vitéz A. könyv-
kereskedésében.

Világkiállítás St.-Louis 1904. „Grand Prix“.
Világkiállítás Páris 1900, 2 arany érem

BAUERNEBL ÉS FIA, KASSA
SÖRFÖZDE ÉS MÁLÁTAGYAR.

Telefon: 78. Alapított 1857.

Termeli a legjobb minőségben a következő söröket:

KIRALY SÖR **KORONA SÖR** **SÖTÉT BAJOR-SÖR**

Legújabb műszaki berendezéssel és mesterséges pincehűtéssel felszerelve

Nagyobb küldemények saját jéggel hű-
tött sörszállító-kocsijainkban szállítat-
nak. — A különböző minőségű sörök
szállítása palackokban is történik.

Bővebb felvilágosítással, nem-
különben árjegyzékkel kívánatra
a serfözde készséggel szolgál.

Royal nagyétteremben kizárólag e sörfözde söre méretik ki.

A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Bank

KASSAI FIOKJA

FŐ-UTCA 11. SZÁM.

Kölcsön ad **5 korona** biz-
tosíték ellen, melyet azonban
- - - kamatoztat, egy - - -

hÁZI

takarékperselyt,

melylyel főleg gyermekek a
legalkalmasabb módon szok-
tathatók a takarékosagra.

A betett összegek után **4°**-ot térít meg.

DIÓSY BÉLA

csörögi borkereskedése

fő-utca 49. szám.

Hideg csemege ételek. Kitünő
borok kimérve és nagyban.
Palackozva 10 üveg vételnél
házhoz szállítva ajánlja magát
az uri közönség pártfogásába.

10% engedményt ad december hó 10-ig

**gyermekjáték és diszmű ajándéktárgyak
vásárlásánál**

QUIRSFELD JÁNOS kereskedő

KASSA, FŐ-UTCA 51.